

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Moskorzewie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 2 838 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Jarosław Klimek.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie został powołany Uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Moskorzewie z dnia 27 marca 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie.

Ośrodek posiada własny REGON 292466048 i NIP 856-21-04-988.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie jest Pani Lidia Szymkiewicz.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka przyjęty Uchwałą Nr XIII/75/04 Rady Gminy Moskorzew z dnia 23 lipca 2004 r. Aktualizacji Statutu dokonano na mocy Uchwał: Nr XXIV/132/2005 Rady Gminy Moskorzew z dnia 5 grudnia 2005 r., Uchwały Nr XIX/79/08 Rady Gminy Moskorzew z dnia 2 grudnia 2008 r., Uchwały Nr VI/27/2011 Rady Gminy Moskorzew z dnia 30 marca 2011 r. oraz Uchwały Nr XXX/138/13 Rady Gminy Moskorzew z dnia 26 września 2013 r. W Statucie w § 5 należy uaktualnić zadania własne, własne o charakterze obowiązkowym oraz zlecone gminy z zakresu administracji rządowej, realizowane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. W momencie zmiany Statutu należy uaktualnić również publikatory ustaw do nowo obowiązujących na dzień wydania nowego dokumentu;

Regulamin organizacyjny stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 1/2004 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie z dnia 20 września 2004 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie. Zmiany w Regulaminie wprowadzone zostały Zarządzeniami Nr 1/05 z dnia 19 grudnia 2005 roku, Nr 1/09 z dnia 5 stycznia 2009 roku, Nr 2/09 z dnia 1 września 2009 roku oraz Nr 1/2011 z dnia 11 marca 2011 roku Kierownika GOPS w Moskorzewie

Lidia Szymkiewicz

w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzowie. W Regulaminie podobnie jak w Statucie jednostki należy uaktualnić zadania realizowane przez gminę w zakresie pomocy społecznej. W dokumencie brak jest również stanowiska asystenta rodziny oraz zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W momencie zmiany dokumentu należy uaktualnić również publikatory ustaw do nowo obowiązujących na dzień wydania nowego Regulaminu;

Uchwałę Nr XXXIV/163/14 Rady Gminy Moskorzew z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XXXIV/162/14 Rady Gminy Moskorzew z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia finansowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Zarządzenie Nr 5/2009 Wójta Gminy Moskorzew z dnia 18 lutego 2009 r. w sprawie udzielenia Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzowie upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Zarządzenie Nr 1/2014 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzowie z dnia 2 stycznia 2014 roku w sprawie ustalenia kosztu specjalistycznej godziny opiekuńczej w roku 2014.

Porozumienie Nr 2/2014 w sprawie organizacji prac społecznie – użytecznych zawarte w dniu 31 stycznia 2014 roku we Włoszczowie.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 864/2014 z dnia 12 września 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,

*Przebieg
Główny*

2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 863/2014 z dnia 12 września 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli UG VI-0911* pod poz. 4/2014.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 15 – 17 września 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 poz. 135 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie mieści się w budynku Urzędu Gminy, Moskorzew 42, 29 – 130 Moskorzew, tel. 34 354 20 03 . W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje trzy pomieszczenia usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają

Barbara Smolanko

- miernik: liczba mieszkańców miasta i gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 2 838/3 = 946 osób.

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 946 mieszkańców.

Ad. 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego w 2014 roku do dnia kontroli przyznano dla **23 osób**, w tym dla **18 osób samotnych** na łączną kwotę **57 035 zł**, za **18 osób** opłacano składkę zdrowotną w wysokości **4 394 zł**.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

8122-ZS-12/2013; 8122-ZS-9/13; 8122-ZS-3/14; 8122-ZS-14/14; 8122-ZS-14/13; 8122-ZS-12/2013; 8122-ZS-3/13; 8122-ZS-7/13; 8122-ZS-7/14.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzone są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. W podstawie prawnej w części decyzji odnotowano nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego oraz ustawę o pomocy społecznej bez daty wydania aktu prawnego. W podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki stałe widniała uchylona w aktualnym systemie prawnym ustawa o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz odnotowano brak przywołania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przebieg

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin wypłaty świadczenia, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje o przyznaniu pomocy przekazywane były w większości za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Z informacji sporządzonej przez Kierownika GOPS wynika, iż w roku 2014 do dnia kontroli pomoc okresową przyznano **12 osobom** na łączną kwotę **5 942 zł.** Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

8123-ZO-3/14; 8123- ZO-6/14; 8123- ZO-7/14; 8123- ZO-20/14; 8123- ZO-19/14; 8123-ZO-25/14; 8123- ZO-24/14; 8123/ZO-17/14; 8123-ZO-8/14; 8123-ZO-18/14.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych zespół kontrolny odnotował brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także kodeks postępowania administracyjnego bez publikatora i daty wydania ustawy.

Decyzjom na ogół nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kpa, w sentencji nie informowano klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej

*2014
Kierownik
GOPS*

wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego. W części skontrolowanych decyzji administracyjnych natomiast zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin wypłaty świadczenia, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wynika, iż w 2014 roku do dnia kontroli pomoc w formie posiłków w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” otrzymało **ogółem 17 osób**, w tym 15 dzieci oraz 2 osoby dorosłe. W 2014 roku do dnia kontroli Ośrodek wydał **102 decyzje** na zasiłki celowe w ramach Programu.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Moskorzew:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Cena posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Publiczna Szkoła w Chlewicach	4	1,30 zł	Jedno gorące danie
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Moskorzewie	5	1,30 zł	Jedno gorące danie
3.	Gimnazjum w Moskorzewie	3	1,30 zł	Jedno gorące danie
	RAZEM	12		

*Wojciech
Pace*

Dodatkowo Ośrodek finansuje koszty posiłku 3 dzieci, które uczęszczają do szkół poza terenem Gminy Moskorzew.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Moskorzew dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Niepokojącym jest jednak, iż z powodu trudnej sytuacji finansowej Gminy Moskorzew brak jest wystarczających środków na posiłki dla dzieci, w rodzinach, w których ustawowe kryterium dochodowe nie przekracza 150 %. W niektórych przypadkach w rodzinach, w których do dożywiania kwalifikuje się np. 3 dzieci, bezpłatnym dożywianiem w ramach Programu obejmowane jest 1 dziecko, z powodu właśnie braku środków finansowych, które w wystarczającej wysokości zabezpieczyłyby 40 % wkład własny. W takiej sytuacji gmina powinna wystąpić o wyższą dotację z budżetu państwa, wzrósłby całościowy koszt zadania, a tym samym więcej dzieci objętych zostałoby bezpłatnym dożywianiem.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

8121-ZC-48/14; 8121-ZC-82/14; 8121-ZC-92/14; 8121-ZC-60/14; 8121-ZC-46/14; 8121-ZC-65/14; 8121-ZC-40/14; 8121-ZC-52/14; 8121-ZC-56/14; 8121-ZC-3/14; 8121-ZC-8/14

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

8125-Doż-12/14; 8125-Doż-5/14; 8125-Doż-6/14; 8125-Doż-13/14; 8125-Doż-2/14; 8125-Doż-10/14; 8125-Doż-4/14; 8125-Doż-9/14; 8125-Doż-3/14; 8125-Doż-7/14.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 oraz Uchwały Nr XXXIV/162/14 Rady Gminy Moskorzew z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego

do uzyskania wsparcia finansowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

W podstawie prawnej wydanych decyzji odnotowano brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej części decyzji wydanych w ramach Programu zespół kontrolny odnotował także kodeks postępowania administracyjnego bez publikatora i daty wydania ustawy, w części natomiast niewłaściwy publikator kpa. W części decyzji brak było przywołania Uchwały Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych na zasiłki celowe i posiłek zespół kontrolny odnotował również, iż decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin wypłaty świadczenia lub realizacji posiłku, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Moskorzewie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2014 do dnia kontroli, jak wynika z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła **25 zasiłków celowych i 1 specjalnego zasiłku celowego**.

Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zakup żywności i opału. Zasiłek celowy specjalny przyznany został na opłacenie kosztów schronienia.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe – 8121-ZC-1/14; 8121-ZC-16/14; 8121-ZC-5/14; 8121-ZC-7/14; 8121-ZC-22/14; 8121-ZC-9/14; 8121-ZC-23/14; 8121-ZC-6/14; 8121-ZC-56/14.

Przebieg

Zasiłek celowy specjalny – 8121-SC-1/14.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnego zasiłku celowego przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych zespół kontrolny odnotował brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także kodeks postępowania administracyjnego bez publikatora i daty wydania ustawy.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano również, iż decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin wypłaty zasiłku, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzowie realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wynika, iż usługami opiekuńczymi objęte są dwie osoby samotne. Usługi te świadczone są w ramach prac społecznie – użytecznych przez dwie opiekunki, które ukończyły kurs „Opieka i pielęgnacja osoby starszej i przewlekle chorej, podstawy rehabilitacji i masażu” w ramach PO KL. Usługi świadczone są nieodpłatnie. Zastrzeżenia budzi fakt, iż Ośrodek na realizację usług opiekuńczych nie wydaje decyzji administracyjnych, pracownicy sporządzają jedynie wywiady środowiskowe.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzowie realizuje zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy

*Wzrostki
K. Skarż*

społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. W myśl art. 50 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na szczególne potrzeby osób korzystających z usług, reguluje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 roku Nr 189, poz. 1598 ze zm.). Na każdy rok budżetowy wydawane jest Zarządzenie Kierownika GOPS w sprawie ustalenia kwoty odpłatności za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2014 roku wg zarządzenia Nr 1/2014 koszt 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynosi 19,80 zł.

Kontrolowana jednostka specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w 2014 roku świadczy u 6 osób. Usługi te świadczone są przez 1 opiekunkę, zatrudnioną przez Ośrodek w ramach umowy o pracę.

Sprawdzono akta, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

US-3/14; US-8/14.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wnioski klientów, wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia z poradni zdrowia psychicznego, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, decyzje administracyjne.

Pomoc w formie specjalistycznych opiekuńczych przyznana została w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W podstawie prawnej wydanych decyzji odnotowano brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, w podstawie prawnej tych dokumentów widniał także kodeks postępowania administracyjnego bez publikatora i daty wydania ustawy.

Ponadto decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin realizacji usług, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji.

Osobę wymagającą opieki, niezdolną do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, której nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W pierwszym półroczu 2014 roku koszt udzielonej na ten cel pomocy wyniósł **10 698 zł**.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej starają się budować relacje z klientami oraz motywują ich do zmiany, poprawy swojej trudnej sytuacji życiowej, odwiedzają rodziny, udzielają wsparcia, pomocy w wypełnianiu dokumentów, umawiają wizyty u lekarzy, informują o sposobie uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, motywują klientów do poszukiwania pracy.

W ramach pracy socjalnej Ośrodek współpracuje m. in. z: Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, szkołami, kuratorami, policją, sądami, placówkami służby zdrowia.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W okresie objętym kontrolą Ośrodek zawarł poza PO KL 4 kontrakty socjalne ze swoimi klientami, które dotyczyły: uregulowania spraw spadkowych, uporządkowania mieszkania oraz zaprzestania picia alkoholu i skorzystania z pomocy punktu konsultacyjnego leczenia uzależnień. Zdaniem kontrolujących jednak GOPS nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego, poza projektem systemowym PO KL, jako instrumentu pracy socjalnej.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Moskorzewie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania z zakresu wyżej wymienionej ustawy wpisane zostały do Statutu jednostki na mocy Uchwały Nr XXX/138/13 Rady Gminy Moskorzew z dnia 26 września 2013 roku w sprawie zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Moskorzewie.

W kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który ma pod opieką 7 rodzin. GOPS pozyskał środki finansowe na zatrudnienie asystenta w ramach Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Moskorzewie ustalono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, specjalistycznych usług opiekuńczych, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m. in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, iż Kierownik kontrolowanej jednostki posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 946 mieszkańców.

W Statucie GOPS w § 5 należy uaktualnić zadania własne, własne o charakterze obowiązkowym oraz zlecone gminy z zakresu administracji rządowej, realizowane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. W momencie zmiany Statutu należy uaktualnić również publikatory ustaw do nowo obowiązujących na dzień wydania nowego dokumentu.

W Regulaminie organizacyjnym jednostki podobnie jak w Statucie należy uaktualnić zadania realizowane przez gminę w zakresie pomocy społecznej. W dokumencie brak jest również stanowiska asystenta rodziny oraz zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W momencie zmiany dokumentu należy uaktualnić również publikatory ustaw do nowo obowiązujących na dzień wydania nowego Regulaminu.

Spis treści

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej wszystkich decyzji administracyjnych wydanych w zakresie pomocy społecznej odnotowano brak przywołania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej w części decyzji na zasiłki stałe oraz decyzji wydanych w ramach Programu dożywiania odnotowano nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego, w części decyzji na zasiłki stałe ustawę o pomocy społecznej bez daty wydania aktu prawnego. Ponadto w podstawie decyzji wydanych na zasiłki stałe widniała uchylona w aktualnym systemie prawnym ustawa o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia. W decyzjach na zasiłki okresowe, w części decyzji wydanych w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, decyzjach na specjalistyczne usługi opiekuńcze, zasiłki celowe oraz specjalny zasiłek celowy widniał w podstawie prawnej kodeks postępowania administracyjnego bez publikatora i daty wydania tej ustawy.

Decyzjom na zasiłki okresowe na ogół nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując w podstawie prawnej art. 108 kpa, w sentencji nie informowano klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu nie poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W części skontrolowanych decyzji administracyjnych na zasiłki stałe, okresowe, zasiłki celowe, w decyzjach na zasiłki celowe i posiłek z Programu, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi zespół kontrolny odnotował brak rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin wypłaty świadczenia, realizacji usługi czy posiłku wynikający z decyzji przypadał przed dniem jej uprawomocnienia.

W części decyzji wydanych w ramach Programu dożywiania brak było również przywołania Uchwały Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Gminy Moskorzew dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

K. M. Duda

Niepokojącym jest jednak, iż z powodu trudnej sytuacji finansowej Gminy Moskorzew brak jest wystarczających środków na posiłki dla dzieci, w rodzinach, w których ustawowe kryterium dochodowe nie przekracza 150 %. W niektórych przypadkach w rodzinach, w których do dożywiania kwalifikuje się np. 3 dzieci, bezpłatnym dożywianiem w ramach Programu objęwane jest 1 dziecko, z powodu właśnie braku środków finansowych, które w wystarczającej wysokości zabezpieczyłyby 40 % wkład własny. W takiej sytuacji gmina powinna wystąpić o wyższą dotację z budżetu państwa, wzmógłby wówczas całościowy koszt zadania, a tym samym więcej dzieci objętych zostałoby bezpłatnym dożywianiem.

Zastrzeżenia kontrolujących budzi fakt, iż Ośrodek na realizację usług opiekuńczych nie wydaje decyzji administracyjnych, pracownicy sporządzają jedynie wywiady środowiskowe. Usługi te świadczone są nieodpłatnie w ramach prac społecznie – użytecznych przez dwie opiekunki.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że GOPS nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego, poza projektem systemowym PO KL, jako instrumentu pracy socjalnej.

Pozytywnym jest fakt, iż w kontrolowanej jednostce zatrudniony jest asystent rodziny, który ma pod opieką 7 rodzin.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli,

umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez GOPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź

2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

GMINNY
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
29-130 MOSKORZEW

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Lidia Szymkiewicz

Data podpisania protokołu:

Moskorzew 20.10.2014r

Kielce, dnia 13 października 2014 r.

SWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
25-516 Kielce, ul. Al. IX Wieków Kielc 3